महाराष्ट्र शासन

मा मुख्यमंत्री यांच्या १०० दिवसांच्या कार्यालयीन सुधारणा विशेष मोहीम

जी. श्रीकांत
आयुक्त तथा प्रशासक

छत्रपती संभाजीनगर महानगरपालिका
छत्रपती संभाजीनगर

- 12 एप्रिल रोजी छत्रपती संभाजीनगर महानगरपालिकेची नवीन वेबसाईट सुरू करण्यात आली असून, या वेबसाईटमध्ये अद्ययावत माहिती तसेच नागरिकांसाठी सुलभ व वापरण्यास सोपी रचना करण्यात आली आहे.
- माहिती अधिकार कायद्यांतर्गत स्वयंघोषणा 1-17 मुद्दे अनुसार महापालिकेचे विविध विभागांतील माहिती संकलित करून संकेतस्थळावर प्रसिद्ध केली जात आहे. यासाठी मुख्य पानावर एक स्वतंत्र टॅब तयार करण्यात आलेला आहे.
- वेबसाईट SSL प्रमाणपत्राद्वारे सुरक्षित करण्यात आलेली आहे आणि सायबर सुरक्षेचे CERT-IN मान्यताप्राप्त एजन्सीजमार्फत करण्यात येत आहे.
- लोकसेवा हक्क अधिनियमांतर्गत 69 सेवा अधिसूचित करुन ऑनलाईन प्रसिद्ध केले आहे

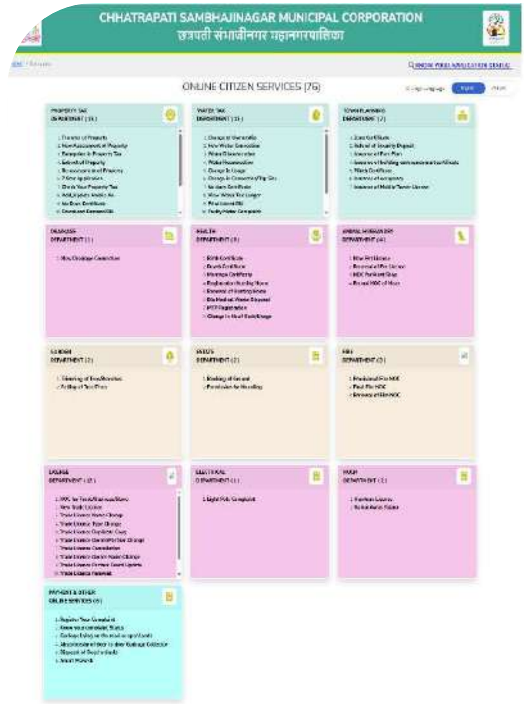

1

संकेतस्थळ

सुलभ जीवनमान अंतर्गत नागरिकांना खालील सार्वजनिक सेवा प्रदान करण्यात येत आहेत

सुलभ जीवनमान

2

	पूर्वी	आता
मालमत्ता कर व पाणीपट्टी थकबाकी नसल्याचे प्रमाणपत्र	प्रत्यक्ष भेट आणि प्रक्रिया वेळ 30 दिवस	ऑनलाइन आणि प्रक्रिया वेळ 60 सेकंद
झाडाच्या फांद्या छाटण्यासाठी अर्ज	प्रक्रिया वेळ 50 दिवस	प्रक्रिया वेळ 15 दिवस
इमारत बांधकाम परवानगी	ऑफलाइन परवानगी 60 दिवस	ऑनलाइन परवानगी 30 दिवस
रमाई आवास योजना	ऑफलाइन प्रक्रिया आणि महामंडळ कार्यालयांना प्रत्यक्ष भेटी	ऑनलाइन प्रक्रिया आणि सर्व माहिती प्रादेशिक भाषेत ऑनलाइन उपलब्ध
जल बेल अँप	पाणी पुरवठाची माहिती	60 हजार डाउनलोड, 25 हजार सक्रिय वापरकर्ते, 4.2 रेटिंग

एआय आणि रोबोटिक एकत्रीकरण

एंडोबॉट

- बेकायदेशीर कनेक्शन शोधणे,
- कमीत कमी उत्खनन, देखभाल वेळ आणि खर्च.
- मागील 3 महिन्यांत 168 ठिकाणी रोबोटद्वारे काम केलेल्यापैकी 164 ठिकाणी काम पूर्ण
- एकूण 6274 घरांतील अंदाजे 32500 लोकांची समस्या सोडवली
- पाणीपुरवठा सुरळीत करण्यात यश
- पूर्वी तक्रारी सोडवायला 15-30 दिवस लागत होते,रोबोटमुळे आता 1-3 दिवसांत तक्रारीचे निवारण होते

2

सुलभ जीवनमान

- ऐतिहासिक नोंदींचे 34,316 बंडल चार श्रेणींमध्ये विभागले गेले (अ, ब, क आणि ड)
- ड- वर्गातील एकूण 17,089 बंडल कागदपत्रांची योग्य पद्धतीने विल्हेवाट लावण्यात आली आहे.
- 2,00,000 किलोग्रॅम कागदपत्रांची पल्पिंग प्रक्रियेद्वारे विल्हेवाट लावण्यात आली. या प्रक्रियेमधून 16.56 लक्ष रुपये महसूल प्राप्त झाला.
- कार्यक्षमतेसाठी कागदपत्रांचे डिजिटायझेशन व रंग-कोडेड पद्धतीने वर्गीकरण व संग्रह करण्यात आला.

3 स्वच्छता

कार्यक्षम कार्यालय व्यवस्थापन

स्वच्छ
आणि नीटनेटके

- 99 जुन्या वाहनांचा लिलाव करण्यात आला असून, शासन निर्णयानुसार आणखी 58 वाहने विल्हेवाटीसाठी निविदा प्रक्रिया झाली आहे
- सर्व विभागात जड वस्तू संग्रह नोंदवही अद्यावत करण्यात आलेली आहे.तसेच जुन्या व निरुपयोगी जड वस्तूंची विल्हेवाट करण्यात आलेली आहे

3

स्वच्छता

तक्रार निवारण व्यवस्था

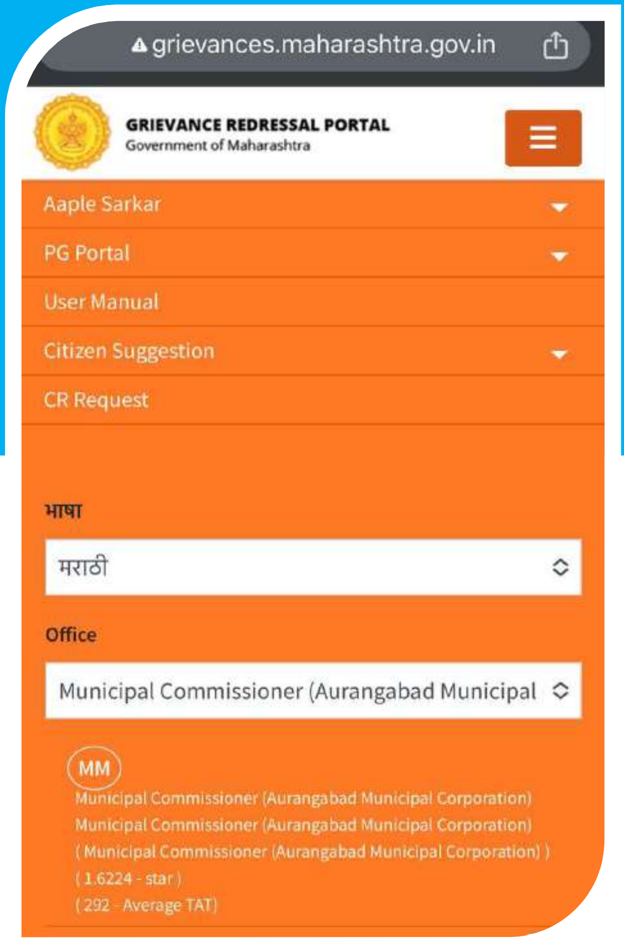

- 1 जानेवारी 2025 पर्यंत "आपले सरकार" आणि "PG पोर्टल" वर प्राप्त झालेल्या सर्व तक्रारींचे निवारण करण्यात आले असून, कोणतीही तक्रार प्रलंबित नाही. विभागाकडून सर्व तक्रारींचे निराकरण वेळेत करण्यात आले आहे.

4

तक्रार निवारण

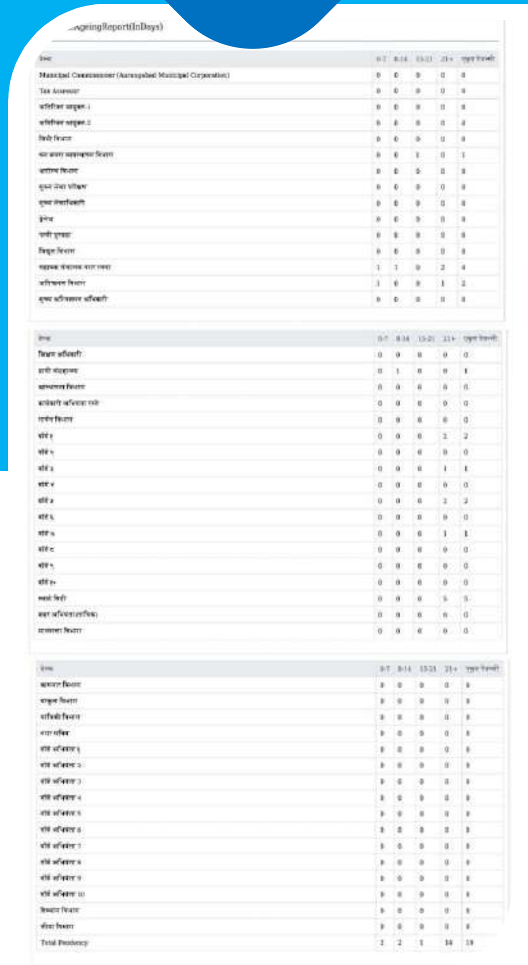

तक्रार निवारण

4

- अभ्यागत भेटीचे नियोजन करण्यात आले असून, प्रसिद्धी फलकही लावण्यात आले आहेत.
- आयुक्त दौऱ्यावर असताना नागरिकांना थेट संपर्क साधता यावा म्हणून त्या ठिकाणी आयुक्तांचा संपर्क क्रमांक दर्शविणारा फलक लावण्यात आले आहेत.

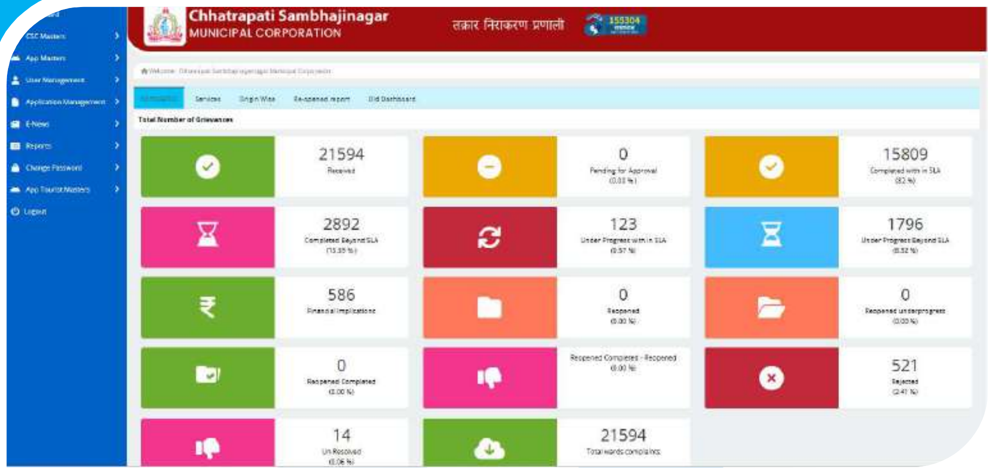

तक्रार निवारण

- दर महिन्याच्या पहिल्या सोमवारी 'लोकशाही दिना'च्या निमित्ताने तक्रारींचे प्रभावी निराकरण करण्यात येते.
- 55 तक्रारींपैकी 100% तक्रारींचे निराकरण झाले आहे.
- समाधान तक्रार निवारण प्रणालीवर एकूण 21,594 तक्रारी प्राप्त झाल्या असून, त्यापैकी 82% तक्रारींचे निराकरण करण्यात आले आहे.
- प्रत्येक पंधरवड्याला आयोजित करण्यात येणाऱ्या 'कर समाधान शिबिरात' करदात्यांच्या समस्या सोडवण्यात येतात.

पुरेशा कार्यालयीन सुविधा

5

कार्यालयीन सुविधा

- कार्यालयीन स्वच्छ पिण्याच्या पाण्याची योग्य व्यवस्था 49 ठिकाणी करण्यात आलेली आहे.
- कर्मचारी व अभ्यागतांसाठी स्वच्छ प्रसाधनगृहांची 14 सुविधा उपलब्ध करण्यात आली आहे.
- महिला कर्मचारी, अभ्यागत व दिव्यांग व्यक्तींसाठी स्वतंत्र स्वच्छ प्रसाधनगृहाची सुविधा उपलब्ध करण्यात आली आहे.
- अभ्यागतांसाठी सुसज्ज प्रतीक्षा कक्षाची व्यवस्था करण्यात आली आहे.

सार्वजनिक सोयीसाठी फलक

थेट कनेक्ट करा

- •प्रमुख अधिकाऱ्यांचे संपर्क तपशील ठळकपणे प्रदर्शित करण्यात आले आहेत.
- •सर्व प्रवेशद्वारे व संबंधित विभागांवर दिशादर्शक फलक लावण्यात आले आहेत
- •नागरिकांच्या सुलभतेसाठी द्विभाषिक (मराठी व इंग्रजी) सूचना प्रदान करण्यात आल्या आहेत.
- •उच्च दृश्यमानता असलेल्या सार्वजनिक ठिकाणी हे फलक लावले गेले आहेत.

5

कार्यालयीन सुविधा

6

क्षेत्र भेटी

- पाणीपुरवठा प्रकल्प (जायकवाडी), भूमिगत ड्रेनेज सिस्टीम प्रकल्प, या दोन्ही महत्त्वाच्या नागरी सुविधांशी संबंधित प्रकल्पांची अंमलबजावणी प्रगतीपथावर असून, नियमितपणे त्याचे परीक्षण करण्यात येत आहे.
- हजेरी ॲपच्या नियमांनुसार सर्व अधिकाऱ्यांना त्यांच्या क्षेत्रभेटीचे फोटो हजेरी ॲपवर अपलोड करणे बंधनकारक आहे.
- प्रत्येक महिन्याच्या दुसऱ्या आणि चौथ्या शुक्रवारी कर्मचाऱ्यांच्या अडचणी सोडवण्यासाठी “कर्मचारी समाधान शिबीर” आयोजित करण्यात येते
- क्षेत्र भेटी तक्रारी असतांना क्षेत्र भेटी करून २४ तासात निराकरण करण्यात येते

रिअल टाइम माहिती

डिजिटायझेशन

7

ई-ऑफिस

- 12 एप्रिल 2025 रोजी ई-ऑफिस पायाभूत सुविधांचे उद्घाटन,
- सर्व कर्मचारी ई-ऑफिस साठी प्रशिक्षित,
- सर्व फायली ऑनलाइन प्रक्रिया केल्या जातात
- ई-ऑफिस अंतर्गत बीपीएमएस (बांधकाम परवाना व्यवस्थापन प्रणाली) प्रणालीद्वारे आजपर्यंत परवाने पूर्णपणे ऑनलाइन प्रक्रियेद्वारे मंजूर करण्यात आले आहेत
- नागरिक त्यांचा मालमत्ता कर आणि पाणीपट्टी थेट ऑनलाइन भरू शकतात

गुंतवणुकीचा प्रचार

8

- एमआयडीसी, सीआयआय, सीएमआयए, क्रेडाई, मस्सिया इत्यादींसह आयोजित बहु-भागधारक बैठक प्रत्येक गुरुवारी CREDAI, सीएमआयए, मासिया, आर्किटेक्ट असोसिएशन इत्यादी संघटनांसोबत बैठक घेण्यात येते, जेणेकरून त्यांच्या अडचणी थेट समजून घेता येतील आणि प्राधान्यक्रमावर सोडवता येतील.
- व्हारॉक आणि एंड्युरन्स सारख्या कंपन्यांनी त्यांचा सीएसआर निधी खाम नदी पुनरुज्जीवन प्रकल्पात गुंतवला आहे.
- डीमार्टने सीएसआर योजनेअंतर्गत एन७ या झोपडपट्टी भागात शाळा बांधण्यासाठी मदत केली आहे.
- सीआरईडीएआय, रोटरी, डीमार्ट, आयएमए आणि लायन्स क्लब हे महापालिकेचे अधिकृत सीएसआर भागीदार असून ते विविध प्रकल्पांमध्ये सहकार्य करतात.

- नविन नियुक्त झालेल्या ७५ कर्मचाऱ्यांना ऑल इंडिया इन्स्टिट्यूट ऑफ लोकल सेल्फ गव्हर्नमेंटमार्फत प्रमाणपत्र प्रशिक्षण देण्यात आले आहे.
- कर्मचारी समाधान शिबिर दर महिन्याच्या पहिल्या आणि तिसऱ्या शुक्रवारी आयोजित केले जाते.
- ३ इलेक्ट्रिकल सुपरवायझर, ४ कनिष्ठ अभियंते, ९ सिव्हिल असिस्टंट, १० फायर फायटर आणि ३ गट-ड कर्मचाऱ्यांना अनुक्रमे संबंधित उच्च पदांवर पदोन्नती देण्यात आली आहे.
- प्रारंभिक एआय प्रशिक्षण दिले जाते असून, प्रगत एआय प्रशिक्षणासाठी गुगलसोबत एलओआयवर स्वाक्षरी करण्यात आली आहे.

9 प्रशिक्षण

नाविन्यपूर्ण उपक्रम

10

- मुख्य आव्हाने म्हणजे कमी उपस्थिती (६९-७३%), घरातून निघूनही शाळेत न पोहोचणारे विद्यार्थी आणि शिक्षकांवर हजेरी नोंदविण्याचे ओझे.
- उपाय म्हणजे “स्मार्ट गुरु” ॲपद्वारे हजेरी नोंद, कंट्रोल रूममार्फत निगराणी, पालकांना त्वरित सूचना, व गैरहजर विद्यार्थ्यांचे समुपदेशन.

या उपक्रमामुळे उपस्थिती ८५-८६% पर्यंत वाढली, शैक्षणिक कामगिरीत सुधारणा झाली (६५-६८%), ८४६ नवीन प्रवेश झाले आणि शिक्षकांचा ताण कमी होऊन अध्यापनावर अधिक लक्ष देता येऊ लागले.

- 1369 विद्यार्थ्यांनी पुन्हा शाळांमध्ये प्रवेश घेतला.
- स्मार्ट गुरु अपद्वारे 85% दैनिक उपस्थिती सुनिश्चित झाली

सावित्री शिक्षण नियंत्रण कक्ष आणि स्मार्ट गुरु ॲप

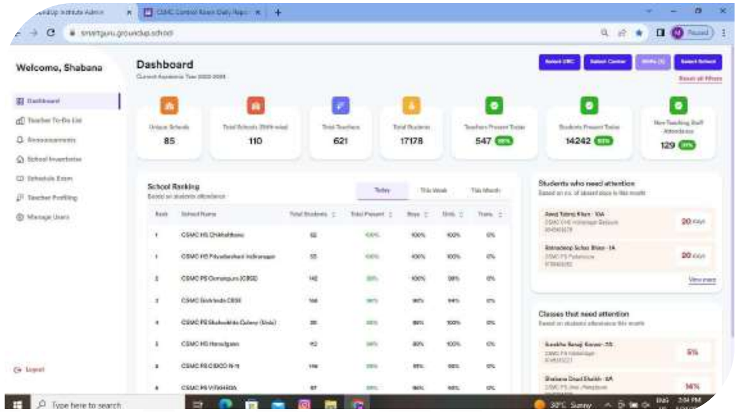

गरिबीमुळे शाळा सोडून करीत होती दुकानात काम

उपमुख्यमंत्र्यांच्या आवाहनाला प्रतिसाद देत पुन्हा शाळेत

‘सावित्री’ने ‘लेकी’ला आणले पुन्हा शिक्षणाच्या प्रवाहात!

नाविन्यपूर्ण उपक्रम

10

हजेरी (HUMAN ACCOUNTIBILITY JOB EFFICIENCY RESULT INDICATOR) ॲप

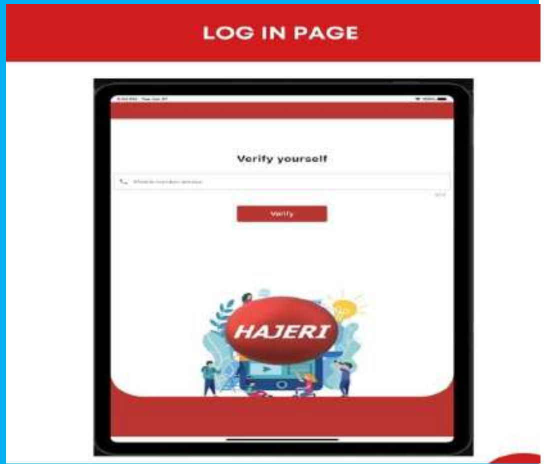

तंत्रज्ञानाचा लाभ • कर्मचाऱ्यांना शिस्तही लागली अन् प्रशासनाचा पैसाही वाचला

हजेरी ॲपने पालिकेचे वाचवले ५६ लाख रुपये

प्रकाश धनकर • 8888859470

महापालिकेतील कर्मचाऱ्यांनी ८ तास काम करावे, वेळा पाळाव्यात आणि सर्वांना शिस्त लागावी, यासाठी मनपाने हजेरी ॲप आणले. या ॲपद्वारेच कर्मचारी हजेरी लावत आहेत, त्या हजेरीच्या आधारे सर्वांचा पगार काढण्यात येत आहे. डिसेंबर २०२४ पासून या प्रणालीचा अवलंब करण्यात आला. यामुळे फेब्रुवारी महिन्याच्या पगारात महापालिकेचे ५६ लाख रुपये वाचले असल्याची माहिती स्वतः मनपा आयुक्त जी. श्रीकांत यांनी दिली आहे.

महापालिकेच्या कायमस्वरूपी व कंत्राटी असे एकूण ८ हजार कर्मचाऱ्यांची नोंद या हजेरी प्रणालीत आली आहे. पूर्वी कोणता कर्मचारी काय काम करत होता, याची माहिती मनपाकडे नव्हती. आता कोण कर्मचारी कामावर कधी हजर झाला, तो काय काम करतोय याचे स्टेटस आयुक्तांना या प्रणालीच्या माध्यमातून मिळत आहे.

मनपाचे ५६ लाख आम्हाला वाचवता आल्याचा आनंद

आम्ही नवीन हजेरी प्रणाली आणल्यामुळे महापालिकेच्या प्रत्येक कर्मचाऱ्यात मोठा बदल दिसत आहे. प्रामाणिकपणे प्रत्येक जण त्याची जबाबदारी पार पाडत आहे. कामचुकारांवर चाप बसला आहे. सर्वजण वेळेत येतात आणि वेळेतच जातात. मनपाचे ५६ लाख आम्हाला वाचवता आले याचा आनंद आहे.

- जी. श्रीकांत, प्रशासक, तथा आयुक्त

गेल्या ७ ते ८ महिन्यांपासून महापालिकेतील कर्मचाऱ्यांचा एक तारखेला पगार करण्यात येतो. त्याच अनुषंगाने मनपाने सर्व नियोजनही केले आहे. आता या प्रणालीमुळे फायदा झाला आहे. दर महिन्याला मनपाचे कायमस्वरूपी आणि कंत्राटी असा एकूण मिळून सुमारे १६ ते १७ कोटी रुपये पगार काढण्यात येतो. पूर्वी कर्मचाऱ्यांची हजेरी ही रजिस्टर तसेच बायोमेट्रिक मशीनच्या माध्यमातून केली जात होती. मात्र त्यातही अनेक जण बायोमेट्रिक मशीनमध्ये खोड्या करत असल्याने ते बंद असायचे. त्यामुळे पालिकेला नाइलाजास्तव मॅन्युअली हजेरी लावावी लागत होती. यातून मनपाचे लाखो रुपयांचे नुकसान होत होते. गेल्या तीन महिन्यांपासून महापालिकेने आणलेल्या हजेरी ॲप प्रणालीमुळे कामचुकारपणाला लगाम लागला आहे. एकीकडे मालमत्ता कर इतर वसुलीसाठी महापालिका प्रयत्न करीत आहे. दुसरीकडे पगारातून होणारा विनाकामाचा खर्च वाचवण्याचे कामही आता केले जात आहे.

- संपर्क रहित उपस्थिती: फेस रेकग्निशन आणि जिओ-फेन्सिंग वापरून.
- सुलभ वापर: अँड्रॉइड, ॲपल, वेब किंवा डिव्हाइसवर उपलब्ध.
- रजा अर्ज व शिफ्ट नियोजन: रजा आणि शिफ्ट व्यवस्थापन.
- रिअल-टाइम रिपोर्टिंग: त्वरित उपस्थिती तपशील.
- अँटीस्पूप तंत्रज्ञान: अधिक सुरक्षा.
- रजा व सुट्ट्यांचे व्यवस्थापन: अर्जित रजा आणि सुट्ट्या व्यवस्थापित करणे.
- समूह उपस्थिती नोंदविणे: संपूर्ण गटाची उपस्थिती नोंद.
- अधिसूचना व अलर्ट: महत्त्वाच्या गोष्टींसाठी सूचना.
- आधुनिक तंत्रज्ञानावर आधारित सुरक्षित प्रणाली.

AI MITRA (Municipal information transparent response assistant)

- महाराष्ट्रातील पहिला बहुभाषिक व आवाज-सक्षम एआय चॅटबॉट.
- त्वरित माहितीप्रवेश आणि अद्यतने प्रदान करणारी प्रणाली.
- प्रगत संवाद क्षमतेसह प्रभावी नागरिक समर्थन.
- नागरी सेवांच्या विस्तृत श्रेणीवर जलद व कार्यक्षम सहाय्य.

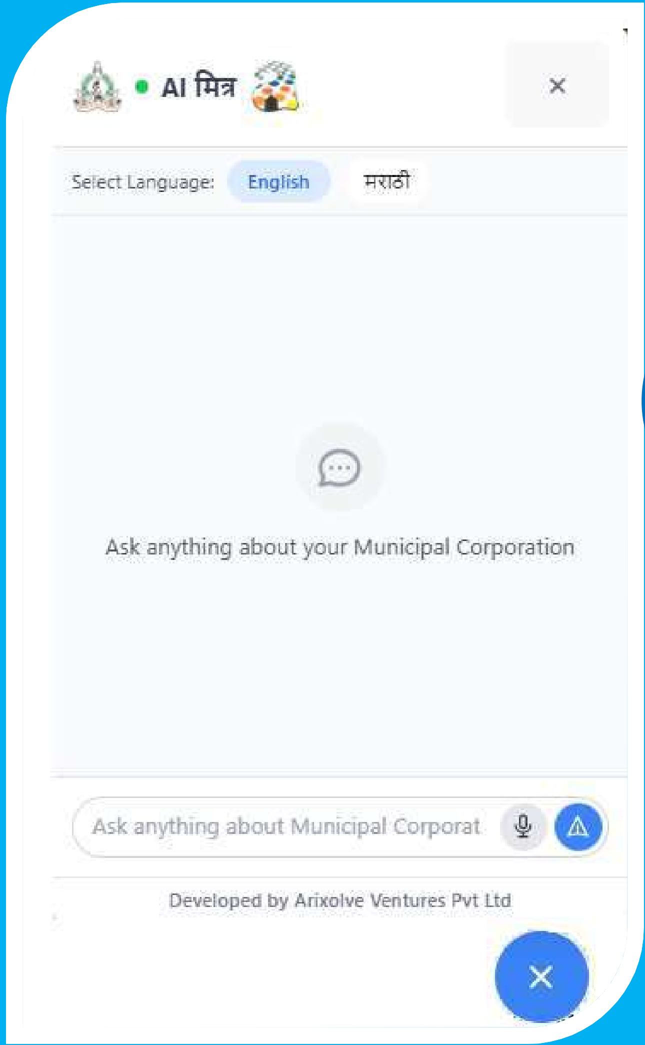

10

नाविन्यपूर्ण उपक्रम

आम्हाला खेळू द्या

"आम्हाला खेळू द्या" उपक्रमाचे प्रमुख वैशिष्ट्ये:

रिकामी शासकीय भूखंड खेळाच्या उपयोगासाठी: झोपडपट्टी आणि दाट वस्तीत जिथे खेळायला जागा नाही, अशा ठिकाणी असलेले रिकामे भूखंड मुलांना खेळण्यासाठी खुल्या मैदानात रूपांतरित केले जातात.

बालकांचा हक्क:
खेळ हा बालकांचा मूलभूत हक्क मान् त्यांच्या मानसिक, शारीरिक आणि सामाजिक विकासासाठी जागा आणि सुविधा निर्माण करण्याचा उद्देश.

सामाजिक सहभाग:
स्थानिक रहिवासी, सामाजिक संस्था आणि महापालिका यांच्या सहभागातून या जागा व्यवस्थापित केल्या जातात.

स्वच्छता आणि सुरक्षा:
खेळाच्या मैदानांची नियमित स्वच्छता, कुंपण, लाइट्स इ. सुविधा दिल्या जातात.

10

नाविन्यपूर्ण उपक्रम

खाम नदीचे पुनरुज्जीवन

कमी करा, रीसायकल करा आणि पुनर्संचयित करा.

- नाला अडथळयाचे बांधकाम,
- 4 एमएलडी एसटीपी बसवणे,
- प्रक्रिया केलेल्या सांडपाण्याचा पुनर्वापर करणे
- खाम नदीत स्वच्छ पाणी सुनिश्चित करणे
- नदीच्या काठाचा विकास
- जलसमूहांच्या काठावर परिसंस्था (इकोसिस्टिम) राखली जाईल याची खात्री करणे.

10

नाविन्यपूर्ण उपक्रम

SREEMITRA (Statistical research economical empowerment municipal integrated tax recovery & assessment)

10

नाविन्यपूर्ण उपक्रम

- कर नियंत्रण कक्ष स्थापन करण्यामागील प्रमुख उद्देश म्हणजे मालमत्ता कर आणि इतर स्थानिक करांचे अधिक चांगले नियोजन, व्यवस्थापन, वसुली, तसेच नागरिकांना वेळेत मदत आणि मार्गदर्शन पुरविणे.
- कर वसुलीवर लक्ष ठेवणे
- दैनंदिन वसुलीचे परीक्षण
- नागरिक तक्रारी निवारण
- कर सवलती आणि योजना माहिती

धन्यवाद

जी. श्रीकांत
महानगरपालिका आयुक्त तथा प्रशासक